

Öğrenci, Öğretmen Ve Veli Gözüyle İlköğretim Ve Ortaöğretim Okullarında Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi

Needs Analysis For Group Works In Primary And Secondary Schools Within The Perspectives Of Students, Teachers And Parents

Abdullah ATLI

İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi , Malatya, Türkiye

Makalenin Geliş Tarihi: 22.11.2013

Yayına Kabul Tarihi:05.11.2014

Özet

Bu araştırmanın amacı öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin algıları çerçevesinde öğrenciler için hangi grup çalışmaları etkinliklerine ihtiyaçları olduğunu belirlemektir. Araştırmanın çalışma gurubunu Malatya il merkezinde bulunan farklı ilköğretim ve ortaöğretim okulları öğrencileri (n=369), öğretmenleri (n=143) ve velileri (n=150) olmak üzere toplam 662 kişi oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak öğrenci, öğretmen ve veliler için ayrı ayrı hazırlanmış “okul grup çalışmaları ihtiyaç analizi” anket formları kullanılmıştır. Elde edilen bulguların, istatistiksel analizlerinde SPSS-17 Windows programı kullanılmıştır. Değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare bağımsızlık analiz tekniği ile test edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin tüm sorun alanlarına ilişkin grup çalışmaları ihtiyaç düzeylerinin sırasıyla veli ve öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür.

***Anahtar kelimeler:** Grup çalışmaları, grup rehberliği, grupla psikolojik danışma, psikolojik danışman*

Abstract

The aim of this study, within the framework is to determine the need of group work for students, teachers and parents need. The sample of this study consisted of a total of 662 participants as students (n=369), teachers (n=143) and their parents (n=150) in different primary and secondary schools located in Malatya. As data collection tool in the study were used “School Group Work Needs Analysis” questionnaire forms separately prepared for students, teachers and parents. The statistical analyses for the findings were performed using SPSS 17 for Windows. Chi-square test of independence analysis technique has been used to test whether there is a significant relationship between the variables or not. As a result of the research, teachers’ level of needs for group works for all problem areas were found to be significantly higher than those of parents and students respectively.

Keywords: Group works, group guidance, group counseling, psychological counselor

1. Giriş

Her çocuk bir grup içinde doğar ve çoğunlukla bu grup bir aile ortamıdır. Çocuk

bu süreçte hızlı bir şekilde çevresini gözlemleyerek ilişkilerini biçimlendirir ve bir tür yaşam mücadelesi sürecine girer (Sonstegard ve Bitter, 2004). Bu öğrenme süreci çocuklar için çevrelerindeki insanların davranışlarını gözleme ve taklit etme sürecini yoğun bir şekilde içermektedir (Ağır,2005; Koç,2006; Yazıcı,2006). Bu açıdan bakıldığında grup deneyimi birçok davranışın model alma yoluyla öğrenilmesine olanak tanımaktadır (Brigman ve Goodman, 2001; Nichols ve Jenkinson, 2006; Westergaard, 2009). Günümüzde gerilim içinde olan bireyler, grup deneyimi sürecini sosyal yaşantıya kolayca uyum sağlamada etkili bir yöntem olduğunu düşünmektedirler (Voltan-Acar, 1986). Grup deneyimi sürecinde grup üyeleri birbirilerine güvenmeyi, saygı duymayı ve birbirleriyle iletişim kurmayı ve anlaşmayı öğrenmektedirler (Trotzer, 1999). Okul, öğrenciler için zengin bir yaşantı kaynağıdır. Okul sürecinde yaşanan grup deneyimleri, öğrencilerin kendi davranışlarını ve duygularını diğer arkadaşlarını gözlemleyerek anlamlandırmasını kolaylaştırmaktadır. Grup yaşantıları öğrencilerin yaşadıkları sorunlara benzer sorunları yaşayan arkadaşlarını görme fırsatı tanımaktadır. Bu fırsatlar öğrencilerin kendilerini daha iyi hissetmelerini ve yaşadıkları sorunlarda yalnız olmadıklarını düşünmelerini sağlamaktadır (Ehly ve Dustin, 1989; Muro ve Kottman, 1995; Smallwood, Christner ve Brill, 2007). Grup içerisinde birey kendisini özel ve önemli görür. İyi yapılandırılmış gruplarda üyeler maksimum düzeyde etkileşim içine girer ve grup dışında karşılaştıkları sorunların çözümü için grup içinde yaşanan etkileşim modellerini kullanmayı öğrenir (Harpine, 2008).

Grup uygulamaları okullarda birçok davranış problemi yaşayan öğrencinin okul psikolojik danışmanına ulaşmasını kolaylaştırması açısından da oldukça etkilidir. Bu avantaj her bir öğrenciye ulaşılmasının imkânsız olduğu kalabalık okullarda grup uygulamalarının önemini daha da arttırmaktadır (Brigman ve Goodman, 2001). Okulda öğrencilerin yaşadıkları sorunlar çevresinde özel gruplar oluşturulabilir. Özellikle öğrencilerin eğitsel, mesleki, kişisel ve sosyal alanlarda yaşadıkları sorunların çözümünde grup çalışmaları okuldaki psikolojik danışma programlarında etkin kullanılabilir. Öğrencilerin mesleki açıdan bazı özelliklerinin keşfedilmesinde, benlik saygılarının arttırılmasında, sosyal becerilerinin geliştirilmesinde ve şiddet eylemlerinin azaltılmasında grup çalışmaları kullanılabilir (Corey, 2012).

Psikolojik danışma ve rehberlik literatüründe, grup uygulamaları denildiğinde genellikle akla ilk gelen grupla psikolojik danışma olsa da tek bir grup türü bulunmamaktadır. Etkileşim grupları, kişiler arası ilişkiler grubu, özel amaçlı gruplar vb bunlardan bazıları olarak sıralanabilir (Akboy ve İkiz, 2007; Fehr, 2000; Naar, 1987; Yalom, 1992, 2003; Voltan-Acar, 2008).

Grup çalışmaları öğrencilerin bazı davranış ve tutumları kazanmasında son derece etkilidir. Yapılan birçok farklı grup çalışmalarının öğrencilerin arkadaşlık becerileri (Demir,2006), kişiler arası ilişkiler (Voltan-Acar, 1986) saldırganlık (Saföz, 2008; Kaya, 2007; Karataş, 2008), sosyal beceri (Meriç, 2007), Güvengenlik (Bayraktutan, 2006, Voltan-Acar, 1981, Voltan-Acar, 1980), benlik saygısı (Oğurlu, 2006), benlik algısı (Ordu, 2005), mesleki karar verme becerisi (Bozgeyikli, 2005), özgecilik (Ak-

baba, 1994) gibi davranış ve tutumları üzerinde olumlu etkileri olduğu görülmektedir.

Okul psikolojik danışma ve rehberlik uygulamalarındaki grup çalışmaları özelinde düşünüldüğünde, grup rehberliği ve grupla psikolojik danışma sıklıkla başvurulan iki uygulama biçimidir. Grupla psikolojik danışma ve grup rehberliğini birbirinden ayırt eden bazı temel özellikler bulunmaktadır. Grup rehberliği, büyük bir grupla bilgi paylaşımını içeren daha ziyade bilişsel içerikli uygulamalardır. Grupla psikolojik danışma ise öncelikle duygulara ve duygusal konuların çözümüne odaklanır. Grup rehberliği çoğu öğretmen tarafından da yürütülebilen bir faaliyet iken grupla psikolojik danışma ancak bu alanda yetişmiş eğitim almış uzmanlar tarafından yönetilebilir (Smead-Morganett, 1990; Kuzgun, 2000). Yukarıda belirtilen farklılıklarla beraber iki uygulama biçimini de kapsayıcı özelliği bakımından grup uygulamaları ifadesi kullanılabilir.

Başarılı okul psikolojik danışmanı okul öğrencilerinin hangi grup çalışmalarına, ne kadar süre ile ihtiyaç duydukları ile ilgili okulun tüm birimlerinin görüşlerine ulaşmaya çalışarak planlama yapar. İhtiyaçlar belirlendikten sonra okul psikolojik danışmanı oluşturulması öngörülen grup süreci ile ilgili bilgileri okul yönetimi, öğretmenleri ve velileri ile paylaşır (Brigman ve Goodman, 2001; Greenberg, 2003; Harpine, 2008).

Grup oturumları başlamadan önce birçok hazırlığın yapılması gerekmektedir. Bu hazırlığın ilk adımı ihtiyaç analizi yaparak bireylerin ne tür hizmetlere ihtiyaç duyduklarını belirlemektir. İhtiyaç analizi bütün tarafların ihtiyacını tamamen karşılamasa da yapılacak çalışmaların etkin bir şekilde planlanması ve sunulmasını sağlamaktadır. Okul psikolojik danışmanı öncelikle öğrenciler, öğretmenler ve velileri içeren üç gruba hizmet verir. Bu üç kaynak grup çalışmaları etkinliklerinin hangi konularda olması gerektiği ile ilgili birinci elden kaynak sunar. Söz konusu grupların isteklerine ulaşabilmek ve sunulacak grup çalışmalarını daha etkin, verimli ve kapsayıcı olmasını sağlamak amacıyla ihtiyaç analizi kritik bir öneme sahiptir (Brigman ve Goodman, 2001; Cooley, 2009; Greenberg, 2003; Smead-Morganett, 1990).

Literatür taramasında belirli konularda yapılan grup çalışmalarının etkililiğinin test edildiği görülmektedir. Bu araştırma ile öğrenci, öğretmen ve velilerin ne tür grup çalışmalarına ihtiyaç olduğunun belirlenmesinde literatüre katkı sağlayacağı; bu araştırma sonuçları okulda çalışan psikolojik danışmanların öğrenci, öğretmen ve velilerin ne tür grup çalışmalarına ihtiyaçları olduğunu ve farklı grupların söz konusu çalışmalara ilişkin algılarını dikkate alarak grup çalışmalarını planlanmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Bu tarama çalışmasının amacı öğrenci, öğretmen ve velilerin çeşitli grup çalışmalarına (ders çalışma becerileri, sınav kaygısı, öfke kontrolü, doğru iletişim ve güvengenlik, benlik saygısı, arkadaşlık becerileri, yas ve kayıpla başetme ve boşanmış aileler) ilişkin ihtiyaçlarını belirlemektir. Aşağıda yer alan soruları cevaplamak için 662 kişiden sağlanan veriler kullanılmıştır.

1. Öğretmen, öğrenci ve velilerin grup çalışmaları ihtiyaç algıları ne düzeydedir.
2. Öğrenci, öğretmen ve velilerin çeşitli grup çalışmalarına ilişkin ihtiyaç düzeyleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma tarama modelinde, nicel bir araştırmadır. Tarama deseni, bir evren içinde seçilen bir örneklem üzerinden yapılan çalışmalar yoluyla evren genelindeki eğitim, tutum veya görüşlerin nicel veya nümerik olarak betimlenmesini sağlar (Creswell, 2014). Araştırmada tarama deseninin avantajlarından olan ekonomiklik ve hızlı veri toplayabilmek için veri toplama aracı olarak öğrenci, öğretmen ve veli formatlarında “okul grup çalışmaları ihtiyaç analizi” anket formları kullanılmıştır. Veriler öğrenci, öğretmen ve velilerden tek seferde gruba uygulama yöntemi (Fowler, 2009) ile toplanmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2010-2011 eğitim-öğretim yılı II. döneminde Malatya il merkezinde bulunan iki ilköğretim ve iki lise öğrencileri (n=369), öğretmenleri (n=143) ve velileri (n=150) olmak üzere toplam 662 kişi oluşturmuştur.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğrenci, öğretmen ve velilerin hangi sorun alanları üzerinde grup çalışmalarına ihtiyaç duyduklarını belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan öğrenci, öğretmen ve veliler için ayrı ayrı hazırlanan “okul grup çalışmaları ihtiyaç analizi” anket formları kullanılmıştır. Anket formları örneklem gruplarına uygulanmadan önce araştırmacı tarafından “grup çalışmasının” tanımı ve amacı hakkında bilgi verilmiştir. İhtiyaç analizi anket formunu geliştirmek amacıyla literatür taraması yapılmış ve grup çalışmaları konu başlıkları belirlenmiştir. Bu konu başlıkları “ders çalışma becerileri”, “sınav kaygısı”, “öfke kontrolü”, “doğru iletişim ve atılganlık/güvengenlik”, “benlik saygısı”, “arkadaşlık becerileri”, “yas ve kayıpla başetme” ve son olarak “boşanmış aileler” olarak belirlenmiştir. Belirlenen sekiz grup çalışmasını içeren ve karşısında üçlü derecelendirme (hiç ihtiyacım yok, biraz ihtiyacım var, çok ihtiyacım var) ile söz konusu grup çalışmalarına öğrenci, öğretmen ve velilerin ihtiyaç düzeyleri belirlenmiştir. Öğrenci için arkadaşlık becerileri grup çalışması ihtiyacı örnek anket maddesi: “*Arkadaşlık Becerileri: Arkadaşlık ilişkilerini başlatma, sürdürme ve korumakta sorunlar yaşıyorum. Arkadaşlarımla olan ilişkilerimin daha iyi olması için bu grup rehberliği etkinliğine ihtiyacım var.*” Aynı maddenin öğretmenler için örnek anket maddesi: “*Arkadaşlık Becerileri: Öğrencilerim arkadaşlık ilişkilerini başlatma, sürdürme ve korumakta sorunlar yaşıyorlar. Öğrencilerimin arkadaşları ile olan ilişkilerinin daha iyi olması için bu grup rehberliği etkinliğine ihtiyaçları var.*” olarak düzenlenmiştir. Aynı maddenin veliler için örnek anket maddesi: “*Arka-*

daşlık Becerileri: Çocuğum arkadaşlık ilişkilerini başlatma, sürdürme ve korumakta sorunlar yaşıyor. Çocuğumun arkadaşları ile olan ilişkilerinin daha iyi olması için bu grup rehberliği etkinliğine ihtiyacı var.” şeklinde düzenlenmiştir. Her bir ihtiyaç alanı tek bir madde ile ölçülmüştür.

2.4. Verilerin Analizi

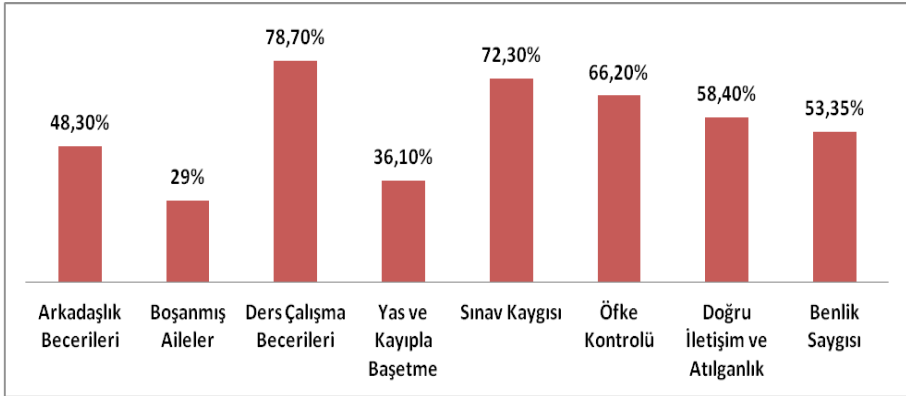
Verilerin istatistiksel analizi, bilgisayarda SPSS 17 (Statistical Package for the Social Science; Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi) ile yapılmıştır. Çapraz tablolama ile değişkenler arasındaki ilişkinin sonuçları aynı tablo üzerinde gösterilmiştir. Tablolarda yer alan, satır ve sütun yüzdesi alınarak sunulmuştur. Ayrıca çapraz ilişkinin kurulduğu değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı yani hipotezlerin doğrulanıp doğrulanmadığı Ki-kare analiz tekniği ile elde edilmiştir.

3. Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde öğrenci, öğretmen ve velilerin grup çalışmalarına olan ihtiyaçlarına ilişkin bulgular sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Öğrenci, Öğretmen ve Veli Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi

Öğrenci, öğretmen veli bütün grup çalışma ihtiyaçları yüzde belirtilerek Grafik-1’de sunulmuştur.

Şekil 1. Öğretmen, Öğrenci ve Veli Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi Toplu Sonuçları

Şekil-1 incelendiğinde öğrenci, öğretmen ve velilerin en fazla ihtiyaç belirttikleri grup çalışmaları sırasıyla “ders çalışma becerileri” (%78.70), “sınav kaygısı” (72.30), “öfke kontrolü” (%66.20), “doğru iletişim ve güvenlik” (%58.40), “benlik saygısı” (%53.35), “arkadaşlık becerileri” (%48.30), “yas ve kayıpla başetme” (%36.10) ve son olarak “boşanmış aileler” (%29) olarak görülmektedir.

“Arkadaşlık Becerileri” İle İlgili Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi

Öğrenci, öğretmen ve velilerin arkadaşlık becerilerine yönelik grup çalışmalarına olan ihtiyaçlar konusundaki görüşleri analiz edilerek Tablo-1’de sunulmuştur.

Tablo 1. “Arkadaşlık Becerileri” Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi Sonuçları

Seçenek	Hiç İhtiyacı Yok		Biraz ihtiyacı Var		Çok İhtiyacı Var		Top		X^2	p
	n	%	n	%	n	%	n	%		
1. Öğrenci	261	70.7	88	23.8	20	5.4	369	100	250.186	.000
2. Öğretmen	11	7.3	56	37.3	83	55.3	150	100		
3. Veli	70	49.0	58	40.6	15	10.5	143	100		
Toplam	342	51.7	202	30.5	118	17.8	662	100		

Tablo-1 incelendiğinde öğrencilerin arkadaşlık becerileri grup çalışmalarına “çok ihtiyacı var” diyenlerin sırasıyla öğretmen (%55.3), veli (%10.5) ve öğrenci (%5.4) olduğu görülmektedir. Öğrenci, öğretmen ve velilerin arkadaşlık becerileri grup çalışmaları ihtiyaçlarına ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($X^2_{(4)}=250,18$, $p<.01$). Olumlu arkadaşlık ilişkileri kurarak yalnızlıklarını aşmaya çalışan öğrenciler kimi zaman başarılı olamamakta bu nedenle okula uyumu olumsuz etkilenmektedir. Oysaki okul yaşamının en heyecanlı yönlerinden biri, yeni arkadaşlıklar kurmaktır. Okul çağı çocuk ve ergeni başkaları tarafından sevilme, oyun ve etkinliklere kabul edilmek ve değer verilmek ister (Yavuzer, 2007). Çok az arkadaşına sahip ve iletişim becerileri yetersiz olan öğrenciler kendilerini yalnız hissetmekte (Smead-Morganett, 1990) ve benlik saygıları düşmektedir (Kaya, 2005). Ancak araştırma bulguları öğrencilerin arkadaşlık becerilerini geliştirmeye çok az ihtiyaç duyduklarını (% 5.4) göstermektedir. Bunun yanında öğretmenler öğrencilerin arkadaşlık becerileri ile ilgili grup çalışmalarına (%55.3) ihtiyaçları olduğunu belirtmektedirler. Bu sonuçlar öğrencilerin kendi arkadaşlık becerilerini yeterli görürken öğretmenlerin öğrencilerin bu konuda sorunlar yaşadıklarını ve destek görmeleri gerektiğini göstermektedir.

“Boşanmış Aileler” İle İlgili Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi

Öğrenci, öğretmen ve velilerin boşanmış ailelere yönelik grup çalışmalarına olan ihtiyaçlar konusundaki görüşleri analiz edilerek Tablo-2’de sunulmuştur.

Tablo 2. “Boşanmış Aileler” Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi Sonuçları

Seçenek	Hiç İhtiyacı Yok		Biraz ihtiyacı Var		Çok İhtiyacı Var		Top		X^2	p
	n	%	n	%	n	%	n	%		
1. Öğrenci	346	93.8	18	4.9	5	1.4	369	100	436.454	.000
2. Öğretmen	10	6.7	40	26.7	100	66.7	150	100		
3. Veli	114	79.7	20	14.0	9	6.3	143	100		
Toplam	470	71.0	78	11.8	114	17.2				

Tablo-2 incelendiğinde öğrencilerin boşanma ve sonrasında oluşan olumsuz durumlarla baş etmeye ilişkin grup çalışmalarına “çok ihtiyacı var” diyenlerin sırasıyla öğretmen (%66.7), veli (%6.3) ve öğrenci (%1.4) olduğu görülmektedir. Öğrenci,

öğretmen ve velilerin boşanma ve olumsuz sonuçlarında grup çalışmalarına ihtiyaçlarına ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($X^2_{(4)}=436.454$, $p<.01$). Yapılan araştırmalar boşanmanın çocukların okul uyumlarını olumsuz etkilediğini belirtmektedir (Aral ve Gürsoy, 2000; Aslıhan, 1998; Sönmez, 2001; Öztürk, 2006). Araştırma bulguları incelendiğinde öğretmenlerin boşanma ve sonrasında oluşan olumsuz durumlarla baş etmek için okul rehberlik servislerinin grup çalışmaları yürütmelerini istedikleri, bunun yanında veli ve öğrencilerin bu konuya ilişkin isteklerinin çok düşük olduğu görülmektedir.

“Ders Çalışma Becerileri” İle İlgili Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi

Öğrenci, öğretmen ve velilerin ders çalışma becerilerine yönelik grup çalışmalarına olan ihtiyaçlar konusundaki görüşleri analiz edilerek Tablo-3’te sunulmuştur.

Tablo 3. “Ders Çalışma Becerileri” Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi Sonuçları

Seçenek	Hiç İhtiyacı Yok		Biraz ihtiyacı Var		Çok İhtiyacı Var		Top		X^2	p
	n	%	n	%	n	%	n	%		
1. Öğrenci	120	32.5	170	46.1	79	21.4	369	100	132.881	.000
2. Öğretmen	2	1.3	44	29.3	104	69.3	150	100		
3. Veli	19	13.3	73	51.0	51	35.7	143	100		
Toplam	141	21.3	287	43.4	234	35.3	662	100		

Tablo-3 incelendiğinde öğrencilerin ders çalışma becerilerine ilişkin grup çalışmalarına “çok ihtiyacı var” diyenlerin sırasıyla öğretmen (%69.3), veli (%35.7) ve öğrenci (%21.4) olduğu görülmektedir. Öğrenci, öğretmen ve velilerin ders çalışma becerileri grup çalışmaları ihtiyaçlarına ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($X^2_{(4)}=132.881$, $p<.01$). Ders çalışma becerileri genellikle planlı çalışma, çalışma ortamını düzenleme, etkili okuma, ders dinleme, not tutma, etkili yazılı anlatım, derse aktif katılma ve ödev yapma olarak tanımlanmaktadır (Yeşilyaprak, 2000). Öğrencinin kendi ders çalışma tekniği hakkında bilgi edinmesi, ders çalışmaya karşı olumlu tutum sergilemesine, daha verimli bir şekilde ders çalışmasına yardımcı olmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin ders çalışma becerilerini kazanacakları grup çalışmaları önemlidir. Araştırma bulguları incelendiğinde öğretmen, öğrenci ve veliler ders çalışma ile ilgili ihtiyaç isteklerinin birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bu da ders çalışma ile ilgili öğrenci, öğretmen ve velilerden genel bir beklentinin olduğunu göstermektedir.

“Yas ve Kayıpla Başetme” İle İlgili Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi

Öğrenci, öğretmen ve velilerin yas ve kayıpla başetmesine yönelik grup çalışmalarına olan ihtiyaçlar konusundaki görüşleri analiz edilerek Tablo-4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Yas ve Kayıpla Başetme ” Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi Sonuçları

Seçenek	Hiç ihtiyacı yok		Biraz ihtiyacı var		Çok ihtiyacı var		Top	X^2	p
	n	%	n	%	n	%			
1. Öğrenci	315	85.4	36	9.8	18	4.9	369	100	242.864 .000
2. Öğretmen	20	13.3	75	50.0	55	36.7	150	100	
3. Veli	88	61.5	36	25.2	19	13.3	143	100	
Toplam	423	63.9	147	22.2	92	13.9	662	100	

Tablo- 4 incelendiğinde öğrencilerin yas ve kayıpla baş etmeye ilişkin grup çalışmalarına “çok ihtiyacı var” diyenlerin sırasıyla öğretmen (%36.7), veli (%13.3) ve öğrenci (%4.9) olduğu görülmektedir. Öğrenci, öğretmen ve velilerin öğrencilerin yas ve kayıpla baş etme grup çalışmalarına olan ihtiyaçlarına ilişkin görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($X^2_{(4)}=242.864$, $p<.01$). Sevdiğimiz birini kaybetmek çoğu zaman baş edilmesi güç duygulara neden olmaktadır. Okullarda çalışan psikolojik danışmanlar böylesi kayıplar yaşayan öğrencilere yardım etmede son derece kritik öneme sahiptirler (Smead-Morganett, 1990; Muro ve Kottman, 1995). Bu nedenle bu öğrencilerin tespit edilerek okul rehberlik servisi tarafından yas ve kayıp sonrası oluşan olumsuz duyguları en aza indirecek çalışmalar yapmak son derece önemlidir. Araştırma bulguları incelendiğin yas ve kayıpla baş etme istekleri genel olarak öğrenci, öğretmen ve veli düzeyinde benzer şekilde düşüktür. Bu sonuç söz konusu yaşam olaylarının nadiren gerçekleşmesinden dolayı bu konuda yardıma daha az ihtiyaç duyulduğunu düşündürmektedir.

“Sınav Kaygısı” İle İlgili Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi

Öğrenci, öğretmen ve velilerin sınav kaygısına yönelik grup çalışmalarına olan ihtiyaçlar konusundaki görüşleri analiz edilerek Tablo-5’te sunulmuştur.

Tablo 5. “Sınav Kaygısı” Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi Sonuçları

Seçenek	Hiç ihtiyacı yok		Biraz ihtiyacı var		Çok ihtiyacı var		Top	X^2	p
	n	%	n	%	n	%			
1. Öğrenci	133	36.0	135	36.6	101	27.4	369	100	34.366 .000
2. Öğretmen	23	15.3	59	39.3	68	45.3	150	100	
3. Veli	27	18.9	65	45.5	51	35.7	143	100	
Toplam	183	27.6	259	39.1	220	33.2	662	100	

Tablo- 5 incelendiğinde öğrencilerin sınav kaygısına ilişkin grup çalışmalarına “çok ihtiyacı var” diyenlerin sırasıyla öğretmen (%45.3), veli (%35.7) ve öğrenci (%27.4) olduğu görülmektedir. Öğrenci, öğretmen ve velilerin öğrencilerin sınav kaygısı ile ilgili grup çalışmalarına ihtiyaçlarına ilişkin görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($X^2_{(4)}=34.366$, $p<.01$). Genel olarak bakıldığında öğrencilerin sınav kaygısı ile ilgili grup çalışmalarına öğretmen, öğrenci ve velilerin birbirine yakın ihtiyaç belirttikleri görülmektedir. Sınav kaygısı, birçok öğrenci için akademik yaşamda ciddi bir sorundur. Bu kaygı öğrencilerin sahip olduğu potansiyeli ortaya koymalarını engellemektedir (Ergene ve Yıldırım, 2003; McDonald, 2001). Sonuçlar değerlendirildiğinde öğrenci, öğretmen ve velilerin sınav kaygısıyla baş etme konu-

sunda rehberlik servisinden yardım istedikleri görülmektedir. Bu sonuç son dönemlerde eğitim sistemimizde sayısı ve sıklığı gitgide artan sınavların olumsuz etkisini gözler önüne sürmektedir. Araştırma bulguları incelendiğinde özellikle velilerin bu konuda çocukları için taleplerinin belirgin bir şekilde diğer grup çalışmalarından daha yüksek olduğu görülmektedir.

“Öfke Kontrolü” İle İlgili Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi

Öğrenci, öğretmen ve velilerin öfke kontrolüne yönelik grup çalışmalarına olan ihtiyaçlar konusundaki görüşleri analiz edilerek Tablo-6’da sunulmuştur.

Tablo 6. “Öfke Kontrolü” Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi Sonuçları

Seçenek	Hiç ihtiyacı yok		Biraz ihtiyacı var		Çok ihtiyacı var		Top		X ²	p
	n	%	n	%	n	%	n	%		
1. Öğrenci	168	45.5	121	32.8	80	21.7	369	100	116.505	.000
2. Öğretmen	5	3.3	55	36.7	90	60.0	150	100		
3. Veli	51	35.7	62	43.4	30	21.0	143	100		
Toplam	224	33.8	238	36.0	200	30.2	662	100		

Tablo- 6 incelendiğinde öğrencilerin öfke kontrolüne ilişkin grup çalışmalarına “çok ihtiyacı var” diyenlerin sırasıyla öğretmen (%60.0), öğrenci (%21.7) ve veli (%21.0) olduğu görülmektedir. Öğrenci, öğretmen ve velilerin öfke kontrolü grup çalışmaları ihtiyaçlarına ilişkin görüşleri arasında farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($X^2_{(4)}=116.505$, $p<.01$). Araştırma bulguları incelendiğinde diğer grup çalışmaları ihtiyaç sıralamasında öğrenciler en son sırada yer alırken “öfke kontrolü” ile ilgili grup çalışmasında öğrenciler velilerden daha fazla ihtiyaç belirtmişlerdir. Öğrenciler eğitim süreci içerisinde çeşitli nedenler ile engellenmeler yaşayabilmektedirler. Bu engellenmeler sonucunda öfke duygusunu yoğun olarak hissedebilmektedirler. Bu nedenle okullarda öğrencilerin yaşadıkları öfke duygularını tanımalarını sağlama ve bu duyguları kontrol altına alarak olumlu bir şekilde ifade etmede grup çalışmaları son derece önemlidir (Duran ve Erdeklioğlu, 2005; Kaplan, 2007; Wilde, 2006).

“Doğru İletişim ve Güvengenlik” İle İlgili Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi

Öğrenci, öğretmen ve velilerin doğru iletişim ve güvengenliğe yönelik grup çalışmalarına olan ihtiyaçlar konusundaki görüşleri analiz edilerek Tablo-7’de sunulmuştur.

Tablo 7. “Doğru İletişim ve güvengenlik” Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi Sonuçları

Seçenek	Hiç ihtiyacı yok		Biraz ihtiyacı var		Çok ihtiyacı var		Top		X ²	p
	n	%	n	%	n	%	n	%		
1. Öğrenci	221	59.9	92	24.9	56	15.2	369	100	162.722	.000
2. Öğretmen	5	3.3	62	41.3	83	55.3	150	100		
3. Veli	49	34.3	58	40.6	25.2	25.2	143	100		
Toplam	275	41.5	212	32.0	175	26.4	662	100		

Tablo- 7 incelendiğinde öğrencilerin doğru iletişim ve atılmalığa ilişkin grup ça-

lışmalarına “çok ihtiyacı var” diyenlerin sırasıyla öğretmen (%55.3), veli (%25.2) ve öğrenci (%15.2) olduğu görülmektedir. Öğrenci, öğretmen ve velilerin güvengenlik ve iletişim becerileri grup çalışmaları ihtiyaçlarına ilişkin görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($X^2_{(4)}=162.722$, $p<.01$). Güvengenlik becerilerinden yoksun olan öğrenciler kendilerini ifade etme ve iletişim kurmada genelde sorun yaşamaktadırlar. İletişimde uygun stratejiler kullanamayan öğrenciler uzun süre diğer insanlardan uzak kalabilmekte ve arkadaş edinmekte ciddi sorunlar yaşamaktadırlar (Smead-Morganett, 1990). Bu nedenle öğrencilerin okula uyumlarını sağlayan ve benlik saygılarını arttıran güvengenlik ve iletişim becerileri uygulamalarına katılmaları önemli görülmektedir (Köseler, 2006). Araştırma bulguları incelendiğinde öğrencilerin kendilerini ifade etme ve iletişim becerileri konusunda ihtiyaçları olduğunu belirten ilk grup öğretmenlerdir.

“Benlik Saygısı” İle İlgili Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi

Öğrenci, öğretmen ve velilerin benlik saygısına yönelik grup çalışmalarına olan ihtiyaçlar konusundaki görüşleri analiz edilerek Tablo-8’de sunulmuştur.

Tablo 8. “Benlik Saygısı” Grup Çalışmaları İhtiyaç Analizi Sonuçları

Seçenek	Hiç ihtiyacı yok		Biraz ihtiyacı var		Çok ihtiyacı var		Top		X^2	p
	n	%	n	%	n	%	n	%		
1. Öğrenci	249	67.5	76	20.6	44	11.9	369	100		
2. Öğretmen	10	6.7	55	36.7	85	56.7	150	100	192.486	.000
3. Veli	50	35.0	56	39.2	37	25.9	143	100		
Toplam	309	46.7	187	28.2	166	25.1	662	100		

Tablo- 8 incelendiğinde öğrencilerin benlik saygısına ilişkin grup çalışmalarına “çok ihtiyacı var” diyenlerin sırasıyla öğretmen (%56.7), veli (%25.9) ve öğrenci (%11.9) olduğu görülmektedir. Öğrenci, öğretmen ve velilerin benlik saygısı grup çalışmaları ihtiyaçlarına ilişkin görüşleri arasında farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($X^2_{(4)}=192.486$, $p<.01$). Rosenberg (1965) benlik saygısını bireyin kendisine ilişkin tüm duygu ve düşünceleri olarak tanımlamaktadır. Düşük benlik saygısına sahip öğrenciler akademik başarıları düşmekte (Yenidünya, 2005), arkadaşlık ilişkileri kurmakta ve sürdürmekte ciddi sorunlar yaşamaktadırlar (Özdemir, 2004). Araştırma bulguları incelendiğinde öğretmenlerin rehberlik servisinden öğrencilerin benlik saygılarını geliştirici grup çalışmaları isteklerinin diğer gruplardan yüksek olduğu görülmektedir.

4. Sonuç ve Öneriler

Yapılan araştırma sonucunda okul rehberlik servisi tarafından planlanacak “arkadaşlık becerileri”, “boşanmış aileler”, ders çalışma becerileri”, “yas ve kayıpla başetme”, “sınav kaygısı”, “öfke kontrolü”, “doğru iletişim ve güvengenlik” ve “benlik saygısı” grup çalışmalarına en çok ihtiyaç belirtenler sırasıyla öğretmen, veli ve öğrenciler olarak sıralanmaktadır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak geliştirilen öneriler şunlardır:

Grup çalışmaları ihtiyaç analizi sonucunda öğretmenlerin tüm sorun alanları ile ilgili gerek velilerden gerekse de öğrencilerden daha fazla ihtiyaç belirttikleri görülmüştür. Öğretmenlerin öğrencilere yönelik beklentilerinin yüksek olması, birçok öğrenciye ilişkin gözlemleri ve öğrencilerinin normal gelişim süreçlerindeki ihtiyaç ve yeterliliklerine yönelik aksamalara dair kaygılarının ifadesi olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle öğretmenler söz konusu grup çalışmaları problem alt başlıkları hakkında okul çağı çocuk ve ergenlerin psikolojik, fiziksel ve sosyal gelişimlerini ve bu dönemde sergilenen tutum ve davranışlar konusunda daha fazla beklenti içinde olabilirler.

Velilerin grup çalışmaları ile ilgili beklenti oranları öğretmenlerden sonra ikinci sırada yer almaktadır. Veliler, öğrencilerin daha çok “ders çalışma becerileri” ve “sınav kaygısı” grup çalışmalarına ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Velilerin okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden öğrencilerin psikolojik ve sosyal gelişimlerini sağlayacak grup çalışmaları yerine akademik başarıları konusunda verilecek grup çalışmalarına öncelik tanıdıkları görülmektedir. Velilerin öğrencilerden okul başarısı ve sınavlara ilişkin yüksek beklentileri öğrencinin sosyal ve psikolojik gelişimini ikinci plana atabilmektedir. Bu nedenle velilere öğrencilerin psikolojik ve sosyal gelişimlerinin okul başarıları ve sosyal uyumları açısından önemi vurgulanmalı ve bu konuda veliler bilgilendirilmelidirler. Velilere sadece akademik başarı odaklı bir beklentinin çocukları ile olan ilişkilerini yapılandırmada sorunlar yaşanabileceği hatırlatılmalıdır.

Öğrenciler grup çalışmaları ihtiyaç analizinde en az ihtiyaç belirten grup olarak görülmektedir. Öğrencilere grup çalışmalarının önemi ve yararı konusunda okul rehberlik servisinin bilgi vermesi son derece önemli görünmektedir. Okul rehberlik servisinin vereceği grup çalışmaları hizmetlerine öğrenci katılımını sağlamak amacıyla farkındalık yaratılması gerekmektedir. Bu amaçla belli aralıklarla okul psikolojik danışmanları rehberlik saatlerinde sınıflara girmeli ve öğrencilerin farkındalıklarını arttıracak grup rehberliği etkinliklerinin uygulanmasında aktif rol almalıdır.

Okul rehberlik servisleri her sene başında öğretmen, öğrenci ve velilere grup çalışmaları ihtiyaç analizi uygulamalı ve grupları yapılandırma, grup süreci ve grup çalışmalarının sonunda katılan öğrencilerin gelişimleri ile ilgili etik ilkeler ve grup çalışmaları kuralları ihlal edilmeden öğretmen ve velilere geribildirimler verilmeli ve işbirliği için söz konusu gruplar motive edilmelidir.

5. Kaynaklar

- Ağır, B. (2005). Sosyal öğrenme kuramı. İçinde B. Aydın (Ed.), *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Akbaba, S. (1994). Grupla psikolojik danışmanın sosyal ve psikolojik bir kavram olan özgeciliğin üzerindeki etkisi (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

- Aral, N., & Gürsoy F. (2000). Boşanmış ve boşanmamış ebeveynlerin çocuklarının depresyon düzeyleri üzerine bir araştırma. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 12 (1), 27.
- Aslıhan, M. N. (1998). *Parçalanmış veya tam aileye sahip çocukların öz-kavramı depresyon düzeyleri ve akademik başarılarının yaş ve cinsiyet yönünden karşılaştırılması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Bayraktutan, E. (2006). *Grupla psikolojik danışmanın lise öğrencilerinin atılganlık düzeyine etkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Bozgeyikli, H. (2005). *Mesleki grup rehberliğinin ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin meslek kararı vermede kendilerini yetkin görme düzeylerine etkisi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Brigman, G., & Goodman, E. (2001). *Group counselling for school counselors: A practical guide*. ABD: Walch Publishing.
- Cooley, L. (2009). *The power of group*. ABD: Corwin Sage Ltd.
- Corey, G. (2012). *Theory and practice of group counseling* (Eight Edition). USA: Brooks/Cole
- Cresweel, J. W. (2014). *Research design qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (Fourth Editions). SAGE Publications, Inc.
- Demir, S. (2006). *Arkadaşlık becerilerini geliştirmeye dönük grup rehberliği programının ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin sosyometrik statülerine etkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Duran, Ö., & Eldeleklioğlu, J. (2005). Öfke kontrol programının 15–18 yaş arası ergenler üzerindeki etkililiğinin araştırılması. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3), 267-280.
- Ehly, S., & Dustin, R. (1989). *Individual and group counselling in schools*. New York: The Guilford pres.
- Ergene, T., & Yıldırım, İ. (2003). Lise son sınıf öğrencilerinin akademik başarılarının yordayıcısı olarak sınav kaygısı, boyun eğici davranışlar ve sosyal destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 224-234.
- Fehr, S.S (2000). *Grup terapisine giriş* (Çev:Fatma Zengin). İstanbul: Sistem yayıncılık.
- Fowler, F. J. (2009). *Survey research methods* (Fourth Editions). Thousand Oaks CA: Sage Inc.
- Kaplan, A. (2007). *Öfke yönetimi becerileri programının ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin saldırganlık düzeyi ve benlik saygısına etkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Karataş, Z. (2008). *Bilişsel davranışsal teknikler ile psikodrama teknikleri kullanarak yapılan grupla psikolojik danışma uygulamalarının ergenlerde saldırganlığı azaltmadaki etkilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Kaya, A. & Civitci, A. (2008). Okul psikolojik danışma ve rehberlik programlarının geliştirilmesi (Ed:G.Can). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik* (9.Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kaya, A. (2005). Farklı sosyometrik statülerdeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin benlik kavramı ve yalnızlık düzeyleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2 (23), 7-20.
- Koç, G. (2006). Sosyal öğrenme kuramı İçinde A. Ulusoy (Ed.), *Gelişim ve öğrenme* (5. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Köseler, A. (2006). *Lise öğrencilerinde iletişim kaygısı* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Kuzgun, Y. (2000). *Rehberlik ve psikolojik danışma*. Ankara ÖSYM Yayınları.
- McDonald, A.S. (2001). The prevalence and effects of test anxiety in school children. *Educational Psychology*, 21, 89-101.
- Meriç, B. (2007). *Boşanmış ailelerdeki ergenlerin uyum düzeylerini ve sosyal becerilerini geliştirmeye yönelik bir grup rehberliği çalışmasının sınanması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Muro, J. J., & Kottman, T. (1995). *Guidance and counseling in the elementary and middle schools*. ABD: Wm.C. Brown Communications, Inc.
- Naar, R (1987). *Grup psikoterapilerine ilk adım* (Çev: Nesrin Hisli). İzmir: Erdem Kitabevi.
- Nichols, K., & Jenkinson, J. (2006). *Leading a support group a practical guide*. London: Open University Press.
- Oğurlu, U. (2006). *Düşünsel duygulanımcı davranış terapisi (DDDT) odaklı grupla psikolojik danışmanın ergenlerdeki benlik saygısı düzeyine etkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Öztürk S. (2006). *Anne-babası boşanmış 9-13 yaşlarındaki çocuklar ile aynı yaş grubundaki anne-babası boşanmamış çocukların benlik saygısı ve kaygı düzeyleri ilişkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Greenberg, K.R. (2003). *Group counseling in k-12 schools : A handbook for school counselors*. ABD: Allyn & Bacon.
- Rosenberg, M. (1965). *Society and adolescent self image*. New Jersey: Princeton University Press.
- Saföz, S. (2008). *Boş zamanları değerlendirmeye yönelik hazırlanan grup rehberliği programlarının öğrencilerin saldırgan davranışları üzerindeki etkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Smallwood, D. L., Christner, R. W., & Brill, L. (2009). Applying Cognitive-Behavior Therapy Groups in School Settings. In R.W. Christner, J. L. Stewart & A. Freeman (Eds.), *Handbook of cognitive-behavior group therapy with children and adolescents : Specific settings and presenting problems* (pp:89-207). New York: Taylor & Francis Group.
- Smead-Morganett, R. (1990). *Yaşam becerileri: Ergenlerle grupla psikolojik danışma uygulamaları*. (Çev: Sonay Güçray, Alim Kaya, Mesut Saçkes). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Sostegard, M.A., & Bitter, J.R. (2004). *Adlerian group counseling & therapy : Step-by-step*. New York: Brunner-Routledge.
- Sönmez, F. (2001). *Anne-babası boşanmış ergenlerle anne-babası boşanmamış ergenlerin benlik imgelerinin karşılaştırılması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Trotzer, J.P. (1999). *The Counselor and the Group*. Philadelphia: Taylor&Francis Group.
- Voltan-Acar, N. (1980). Grupla atılgnlık eğitiminin bireyin atılgnlık düzeyine etkisi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 3, 62-66. İçinde N Voltan-Acar (Ed.), *PDR'de 25 yıl: Makaleler* (ss:5-14). Ankara Nobel Yayın Dağıtım.
- Voltan-Acar, N. (1981). Grupla atılgnlık eğitimi ve doğurguları. Grup psikoterapileri Sempozyumu, 6, 52-58. İçinde N Voltan-Acar (Ed.), *PDR'de 25 yıl: Makaleler* (ss:17-27).

- Ankara Nobel Yayın Dağıtım.
- Voltan-Acar, N. (1986). Eklektik yaklaşımlı grupla danışma ve sonuçları. *Medial Noroloji-Noroşirürji-psikiyatri Dergisi*, 17-21. İçinde N Voltan-Acar (Ed.), *PDR'de 25 yıl: Makaleler* (ss:39-50). Ankara Nobel Yayın Dağıtım.
- Voltan-Acar, N. (1986). Impression of interpersonal relation-grup counseling course. *Mediterranean Journal of Social Psychiatry*, 7, 13-19. İçinde N Voltan-Acar (Ed.), *PDR'de 25 yıl: Makaleler* (ss:29-38). Ankara Nobel Yayın Dağıtım.
- Voltan-Acar, N.(2008).*Grupla psikolojik danışma ilke ve teknikleri*. Ankara Nobel Yayın Dağıtım.
- Westergaard, J. (2009). *Effective group work with young people*. London: Open University Press.
- Wilde, J. (2006). Öfke sorunu yaşayan çocuklara yönelik uygulamalar (Çev.Ahmet Özmen). *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 39(1).
- Yalom, I. (2003). *Kısa Süreli grup terapileri*. (Çev: Zeliha İyidoğan Babayığıt). İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Yalom, I.(1992). *Grup psikoterapisinin teori ve pratiği*. (Çev: Ataman Tangör, Özgür Karacam). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Yazıcı, H. (2006). Sosyal öğrenme kuramı. (Ed: K. Ersanlı, E. Uzman). *Gelişim ve Öğrenme*. İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Yenidünya, A. (2005). *Lise öğrencilerinde rekabetçi tutum, benlik saygısı ve akademik başarı ilişkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yeşilyaprak, B. (2000). *Eğitimde rehberlik hizmetleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: School counselor provides services primarily for three groups including students, teachers and parents. These three groups present first-hand information about which topics/issues group work activities should be done. It is of critical importance to perform a needs analysis in order to reach for the desires of these groups and to ensure that group work activities provided are more effective, efficient and inclusive (Brigman & Goodman, 2001; Cooley, 2009; Greenberg, 2003; Smead-Morganett, 1990). The aim of this study, within the framework of the above-mentioned importance, is to determine which group work activities students, teachers and parents need.

Methodology

Working Group: The working group this paper consists of a total of 662 participants, namely students (n=369), teachers (n=143) and parents (n=150) in Fatih Primary School, Sumer Primary School, Şehit Kemal Ozalper Technical and Industrial Vocational High School and 20 Mayıs High School, all located in Malatya city center, during the second semester of 2011 – 2012 academic year.

Data Collection Tools: In the study were used "School Group Work Needs Analysis"

questionnaire forms prepared by the researcher to identify which problem areas students, teachers and parents need group works. Questionnaire forms were formatted specifically for students, teachers and parents. Before the application of the questionnaire forms in the working group, a debriefing session was held by the researcher to inform the participants about the definition and objective of 'group work.'

*Data Analysis:*The statistical analyses for the findings were performed using SPSS 17 (Statistical Package for the Social Science). Results of the relationship between the variables are shown in the same table using Cross-tabulation. Results are presented using the percentages in the rows and columns within the tables. In addition, Chi-square test of independence analysis technique has been used in order to test whether there is a significant relationship between the cross-correlated variables or not, namely hypotheses are verified or not.

Findings

The findings of this research are as follows:Participants who responded 'Needs a lot' for the item 'Students need group works with reference to friendship skills' are teachers (%55.3), parents (%10.5) and students (%5.4) respectively. It was found that this difference between the perspectives of students, teachers and parents in terms of the needs of group works for friendship skills is statistically significant ($X^2(4)=250,18, p<.01$).

Participants who responded 'Needs a lot' for the item 'Students need group works with reference to coping with divorce and adverse situations afterwards' are teachers (66.7%), parents (6.3%) and students (1.4%) respectively. This difference observed between the perspectives of students, teachers and parents in terms of the needs of group works for divorce and its adverse consequences was found to be statistically significant ($X^2(4) = 436,454, p <.01$).

Participants who responded 'Needs a lot' for the item 'Students need group works with reference to study skills' are teachers (69.3%), parents (35.7%) and students (21.4%) respectively. This difference observed between the perspectives of students, teachers and parents in terms of the needs of group works for study skills was found to be statistically significant ($X^2(4)=132.881, p<.01$).

Participants who responded 'Needs a lot' for the item 'Students need group works with reference to coping with grief and bereavement' are teachers (%36.7), parents (%13.3) and students (%4.9) respectively. This difference observed between the perspectives of students, teachers and parents in terms of the needs of group works for skills to cope with mourning and bereavement was found to be statistically significant ($X^2(4)=242.864, p<.01$).

Participants who responded 'Needs a lot' for the item 'Students need group works with reference to exam anxiety' are teachers (%45.3), parents (%35.7) and students (%27.4) respectively. The difference between the perspectives of students, teachers and parents in terms of the needs of group works for exam anxiety was found to be statistically significant ($X^2(4)=34.366, p<.01$).

Participants who responded 'Needs a lot' for the item 'Students need group works with reference to anger management' are teachers (%60.0), students (%21.7) and parents (%21.0), respectively. The difference between the perspectives of students, teachers and parents in terms of the needs of group works for exam anxiety was found to be statistically significant (X^2

(4)=116.505, $p<.01$.

Participants who responded 'Needs a lot' for the item 'Students need group works with reference to assertiveness and appropriate communication' are teachers (%55.3), parents (%25.2) and students (%15.2) respectively. The difference between the perspectives of students, teachers and parents in terms of the needs of group works for assertiveness and appropriate communication skills was found to be statistically significant ($X^2(4)=162.722$, $p<.01$).

Participants who responded 'Needs a lot' for the item 'Students need group works with reference to self-respect' are teachers (%56.7), parents (%25.9) and students (%11.9) respectively. The difference between the perspectives of students, teachers and parents in terms of the needs of group works for self-respect was found to be statistically significant ($X^2(4)=192.486$, $p<.01$).

Discussion

As a result of the research, participants who regards group works for "friendship skills", "divorced families," study skills", "coping with grief and bereavement", "exam anxiety", "anger management", "appropriate communication and assertiveness" and "self-esteem" – which all will be planned by the school guidance services – as mostly needed are listed as teachers, parents and students.

In consequence of needs analysis for group works, teachers were found to be the group of participants who identified and pointed out more need than parents and students did in terms of all problem areas. The fact that teachers have much higher expectancies aimed at students may result in that they regard themselves as inadequate individuals and additionally cause them to react too strongly to behaviors students exhibit normally in their development stages.

Parents' expectations concerning the group works are in the second place after the teachers' rates. Parents stated that they need group works regarding the "study skills" and "exam anxiety" more. It is obvious that parents give priority to group works to support academic achievements rather than group works to support students' psychological and social development.

Students were found to be the party who indicated the minimum need in group works needs analysis. It seems extremely essential that school guidance services provide students with information about the importance and advantages of group works. It is necessary to raise awareness to ensure students' participation to the group work sessions school guidance service provides.

School guidance services should perform a group work needs analysis for teachers, students and parents and form groups at the beginning of each year. At the end of the group work sessions, they should provide feedback for teachers and parents without violating the ethical principles regarding the students' development and group work rules, and all parties should be motivated for collaboration.